

Бл. Елисавета на Светата Троица

Избрах тези думи от посланието на блажена Елисавета на Света Троица – кармитка, написала с живота си блестяща страница в християнската мистика, чиято 100-годишнина от смъртта честваме тази година. При обявяването ѝ за блажена на 25 ноември 1984 г. папа Йоан-Павел II говори за нея като за „уверен и сигурен учител във вярата“. В настоящото размишление я избрах като сигурен учител и водач във вярата за всички миряни и особено за онези, посветили живота си в света на Бога. Защото тази съзерцателна монахиня има и личния опит, и призиванието да насърчава всички онези, които са пожелали „да бъдат в света, без да са от света“. В годините преди постъпването ѝ в Кармила тя е едно пламенно момиче, което „не би могло да се задоволи с един обикновен живот“ и чийто поглед е потопен в далечината, в безкрая, „поглед, огрян в светлина и изпълнен с отвъдното“. Като момиче тя е активна в света, блестяща в заниманията си, център на младежката си компания, но същевременно душата ѝ е „място, където Небето докосва земята“. Като монахиня е последователка на св. Тереза от Лизьо и вярна дъщеря на св. Тереза Авилска и като тях е убедена, че „кармитката има апостолски дух, всичките ѝ молитви, всичките ѝ жертви се стремят към това“. И тя е апостол за многобройните си приятели в света приживе, както и за всички онези, които ще води от небето, насърчавайки ги, подпомагайки ги в пътя на единение с Бога. Бидейки близо до Бога, тя не се отдалечава от хората, при Извора на всяко същество остава свързана с всички, защото посланието ѝ идва от Извора. Силен е апостолът, който стои винаги до Извора, той няма да се изчерпи. И тя зове душите – не е теолог, не е екзегет, тя е пророкът, който вика. И желае да сподели с другите любовта, радостта си на обичано от Бога дете. При нея съчетанието от цялостност, интензивност и последователност в живота ѝ е впечатляващо. Връзката между света и манастира не се прекъсва, между тях има една малка, логична крачка, просто една стъпка от любящото ѝ движение към Бога. Това е нейният начин да се отдаде безвъзвратно, да отиде докрай. Но той се вписва във всеобщото християнско призвание на любов към Бога и към ближния, на което монашеското призвание е само едно конкретно проявление. Движена от любовта към Бога, тя живее земния си път като духовно, божествено приключение. Тук трябва да припомним, че тази млада жена е имала нелек характер и е изтърпяла големи физически страдания, напускайки земния свят съвсем млада, на 26 години. Познавайки живота ѝ, нейните думи ни отправят веднага от повърхностното значение на думата „приключение“ към дълбините на мистичната ѝ душа. Всъщност става дума за

това как да изпълним със смисъл и любов всеки миг от живота си, да осветим в Божията светлина времето, което имаме да изживеем на тази земя. Сестрите от Кармила са я наричали помежду си „усмивката на Бога“ и по-късно са свидетелствали за неподражаемото ѝ умение да вложи нещо необикновено и в най-малките думи и жестове от ежедневието. „Умееше да дава хиляди пъти в един единствен. За нея нищо не беше обикновено. Влагаше нещо голямо във всичко. И именно поради това даваше толкова много“.

Ще цитираме откъси от писмата и от дневника ѝ, които разкриват посланието ѝ към хората, посветили живота си на Бога. Това послание е в традицията на кармилската духовност, но разбирано в цялото ветрило от звания – съзерцателни, апостолски, мисионерски, мирски, в които тази духовност се живее днес в света.

1. Да направим вярата си жива

„Да живеем с Бог като с приятел, пише тя, да направим жива вярата си, за да можем да общуваме с Него сред всичко – ето това прави светците такива. Носим Небето в себе си, защото Онзи, Който насища прославените в светлината на видението, се дава на нас във вярата и тайната, това е Той Същият!“

„Дори сред света можеш да Го слушаш в мълчанието на сърцето, което не иска друго освен да Му принадлежи. Тази най-хубава част от съзерцанието е дадена в дар от Бога на всяка кръстена душа“.

„Нека бъдем единени с Него, за да превърнем дните си в постоянно общение: сутрин да се събуждаме в Любовта, през целия ден да се посвещаваме на Любовта, което означава да изпълняваме волята на добрия Бог под Неговия поглед, с Него, в Него, за Него единствено. Нека през цялото време бъдем такива, каквито Той ни иска...“

Как би могла една майка в грижите за детето си да се посвети на Бога: „Бъдете Неговото причастие, в което вашите две скъпи дъщери ще Го виждат винаги, пише тя. Ето че Бог ви поверява един малък ангел, за да го научите да Го познава и да Го обича. Скъпа майко, ето вашата мисия“.

Как да осветим делника си: „Живейте с Него, където и да сте, каквото и да правите“. „Трябва да се осъзнае, че Бог е в най-съкровената ни същност, и да се пристъпва към всичко с Него; тогава никога не си банален, дори когато вършиш най-обикновени действия, защото не живееш в нещата, а ги надхвърляш!“

Към болните и страдащите: „Живей с Него. О, бих искала да мога да го кажа на всички души, какъв източник на сили, на мир, а също и на щастие ще намерят, ако се съгласят да живеят в тази близост“. „Душата, която живее под погледа на Бога, се намира облечена в Неговата сила и е храбра в страданието“.

2. Срещу безразличието на света

При беатификацията на с. Елисавета на Светата Троица папа Йоан Павел II казва: „На нашето дезориентирано човечество, което не знае вече как да намери Бог или пък Го обезобразява, което търси върху коя дума да изгради надеждата си, Елисавета на Светата Троица дава свидетелство за съвършено отваряне към Божието Слово, Коего тя поглъща дотам То наистина да стане храна за размишлението и молитвата ѝ, дотам тя да намери в Него всяко основание, за да живее...“.

Целият ѝ живот е бунт срещу безразличието на света към Бога и в стремежа си да промени това положение тя сякаш иска да обича за всички, да се моли за всички, да понесе безверието на света на плещите си и да го обърне в любов към Бога. В този смисъл тя е готова на всяка жертва и живее наистина в подражание на своя небесен Учител Исус Христос. Изхождайки от извора – Божията любов, тя се обръща към хората: „Ще разберем ли някога колко сме обичани?“ „Познаваш ли богатството си, впуснал ли си се някога в бездната на Любовта?“ Напомня им, че да „отворим вратата“ на Бога, предполага преди всичко да се *интересуваме* от „Този, Който има толкова много да ни каже“. Не се приближавай към Бога като към обект за изследване, а като към Приятел, като към Баща. Тя цитира думите на св. Павел за тайната на божественото осиновение и възкликва: „Божии чедра – това не те ли кара да потрепериш?“ Готова е да отиде навсякъде, за да свидетелства за Божията любов. Преди влизането си в Кармила тя е даровита пианистка, за която артистичното бъдеще е било напълно реално и както сама казва, минавайки край театъра в Дижон, тя би отишла там, за да има на това място „поне едно сърце, което обича Бога“. В разгара на светския живот тя иска да излъчва Божието присъствие, „така че всеки, който се приближи до Неговата малка невеста, да мисли за Него“.

3. Позитивно послание

Когато мислим за строгите изисквания към живота в клаузура, особено в началото на миналия век, както и за неизлечимата болест, която прекъсва земния път на с. Елисавета само на 26 г., не може да не изразим възхищението си от светлината и позитивизма на нейното послание. Мисля за думите на папа Бенедикт за вярата ни, която светът да приема не като система от забрани, а като цялостно и положително послание. И намирам в живота на с. Елисавета един конкретен и великолепен отговор как се постига това. Дали сред хората, дали сред красотите на природата, тя винаги съотнася нещата чрез връзката „Всичко ми говореше за Бога“, чува ги да възпяват своя Извор, разпознава в тях Твореца. На всяко нещо в света и на всеки човек тя казва: Бог те обича, Той живее в теб, Той те очаква. Така тя запазва чувствителността си за красотата на

творението, но умее да остане необвързана, да се издигне над нещата. Да живеем според евангелското учение е възможно за всеки от нас „в мълчанието на сърцето ни, изхождайки от нашето положение и отговорности, минавайки през изискването за братска обич, а може би и за страдание“. Тя казва, че молитвата е благодат, която не ще бъде отказана на онзи, който я иска с вяра. И няма по-добър учител за това от самата молитва. Душата, отворена към Бога и приела безрезервно благодатта на кръщението, ще съумее да остане вярна на този дар и да го опази от своя и на света егоизъм.

В писмо до сестра си, преди да напусне света, блажена Елисавета пише думи, които заслужават да бъдат завършек на това размишление. Защото с тях тя ѝ предава мисията си тук на земята и това е прекрасно послание към всеки вярващ – като една протегната ръка между манастира и света, като един действителен съюз между монаха и мирянина:

„Оставям ти моята набожност към Троицата, към Любовта. Живей в себе си с Нея, в небето на душата си; Отец ще те покрие със сянката си..., за да те запази, ще ти предаде мощта Си, за да обичаш; Словото ще отпечата в душата ти като в кристал образа на собствената Си красота, за да бъдеш чиста с Неговата чистота, светеща с Неговата светлина; Светият Дух ще те преобрази в тайнствена лира, която [...] ще роди великолепна песен за Любовта; тогава ще бъдеш ‘възхвала на славата Му’, това, което аз мечтаех да бъда на земята. Ти ще ме заместиш; аз ще бъда *Laudem gloriae* пред престола на Агнеца, а ти – *Laudem gloriae* в центъра на душата си, това ще бъде винаги нещо, което ни свързва“.

Ирен Цибранска OCDS
(източник: интернет)